

OTE PÖYTÄKIRJASTA

Kokouksen numero 05/2021

Helsingin yliopiston yliopistokollegion kokous

Aika 17.11.2021
klo 15.00

Paikka PII, Porthania, Yliopistonkatu 3

Läsnä

Katri Räikkönen-Talvitie, yliopistokollegion puheenjohtaja

Jäsen

Professorit

professori Martti Nissinen, poissa
professori Juha Raitio
varadekaani Marjukka Myllärniemi, poissa
professori Klaus Olkkola, poissa
dekaani Risto Renkonen
professori Katri Räikkönen-Talvitie
professori Laura Kolbe
professori Tiina Onikki-Rantajääskö, poissa
varadekaani Jussi Pakkasvirta 3 § –
professori Ilkka Kilpeläinen
professori Petri Myllymäki
professori Timo Vesala
professori Raimo Tuominen
dekaani Jaakko Kangasjärvi
professori Patrik Scheinin
professori Heikki Patomäki
professori Hannu Vartiainen 3 § –
professori Jari Valkonen, poissa
professori Marketta Sipi
professori Maria Fredriksson-Ahoma

Opettajat ja tutkijat sekä muu henkilöstö

yliopistonlehtori Juliette Day
professori Olli Norros
apulaisprofessori Henna Tynysmaa, poissa
yliopistonlehtori Tuija T. Kinnunen
yliopistonlehtori Taina Ruuskanen
akatemiattutkija Virpi Talman, poissa
yliopistonlehtori Sirkku Manninen, poissa
yliopistonlehtori Riitta Jyrhämä

Varajäsen

Professorit

professori Auli Vähäkangas, poissa
professori Leo Tjäderhane, poissa
professori Eero Mervaala, poissa

professori Matti Miestamo – 7 §

professori Kaarina Sivonen, poissa
professori Visa Heinonen

Opettajat ja tutkijat sekä muu henkilöstö

yliopistonlehtori Maarit Hölltä-Vuori

akatemiattutkija Päivi Tammela
yliopistonlehtori Kurt Fagerstedt

yliopistonlehtori Riikka Kuusisto tutkimusteknikko Terttu Parkkari yliopistonlehtori Annamari Heikinheimo, poissa johtaja Tomi Mäkelä 7 § – tietotekniikka-asiantuntija Timo-Jussi Hämäläinen, poissa kirjastonhoitaja Irma Reijonen talouspäällikkö Marika Häggman, poissa	klininen opettaja Anna Mykkänen, poissa kirjastoamanuenssi Jari Tolvanen taloussihteeri Ennio Zuccaro, poissa
Opiskelijat Jonna Rättyä Sakari Saari, poissa Arttu Lahtiharju Sampsa Granström Aleksi Tujunen Taavi Heikkilä Jessika Isomeri, poissa Karri Aalto, poissa Inka Sylgren Heli Harjama Paula Karhunen Jyrki Rantanen – 8 § Onni Nyman Henrik Meriläinen, poissa Janne Peuhkuri	Opiskelijat Juuso Lumilahti Nico Roos, poissa Aukusti Alanko, poissa Minna Lehtinen, poissa

Muut kutsutut

Yliopiston hallitus: pj Tarja Halonen 6 § –, Elisa Hyytiäinen, Markku Kulmala, Sebastian Österman
Sari Lindblom, rehtori, 02941 20628, president@helsinki.fi
Hanna Snellman, vararehtori, 02941 22621, hanna.snellman@helsinki.fi
Tom Böhling, vararehtori, 02941 22251, tom.bohling@helsinki.fi
Esa Hämäläinen, hallintojohtaja, 02941 22212, esa.hamalainen@helsinki.fi
Sakari Melander, kanslerinsihteeri, 02941 21781, sakari.melander@helsinki.fi
Laura Karppinen, lakimies, 02941 40855, laura.j.karppinen@helsinki.fi
Saija Aalto, viestinnän asiantuntija, 02941 21707, saija.aalto@helsinki.fi
Juha Hurme, yliopistokollegion sihteeri, 02941 22021, juha.hurme@helsinki.fi

1 § Kokouksen avaus ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Yliopistokollegio on päätösvaltainen, kun vähintään puolet jäsenistä, kokouksen puheenjohtaja mukaan luettuna, on läsnä (johtosäännön 17 §).

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 15.02 ja totesi kokouksen päätösvaltaiseksi nimenhuudon jälkeen.

2 § Kokouksen pöytäkirjantarkastajat

Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin yliopistonlehtori Riitta Jyrhämä ja professori Ilkka Kilpeläinen.

3 § Esityslistan hyväksyminen

Professori Heikki Patomäen kannatettu esitys: Käsitellään 8 § ennen 7 §.
Äänestystulos: Patomäen muutosesitys 5 ääntä – esityslistan mukainen järjestys 33 ääntä.

Yliopistokollegio päätti jatkaa esityslistan käsittelyä kokouskutsun mukaisesti.

LIITE 1, 3 §: Äänestysluettelo

-----

7 § Yliopistokollegion kuuleminen tasakolmikantaan siirtymisestä yliopistokollegion kokoonpanossa (Laura Karppinen)

Yliopiston hallitus käsitteli kokouksessaan 7.9.2021 yliopistodemokratian edistämistä. Keskusteluyhteenvedoon valmistelua varten sisältyi muun ohessa ”Selvitys mahdollisuudesta siirtyä kollegion kokoonpanossa tasakolmikantaan, jonka pohjalta hallitus keskustelee asiaa koskevien kuulemisten käynnistämisestä yliopistoyhteisössä”. Kokouksessaan 22.9.2021 hallitus täsmensi valmistelun evästystä siten, että se evästi valmistelijoita kuulemaan yliopistokollegiota tasakolmikantaan siirtymisestä.

Kuuleminen toteutettiin seuraavasti:

- Yliopistokollegion jäseniä pyydettiin tutustumaan etukäteen esityslistaan oheistettuun asiakohdan liitemateriaaliin (tausta-aineistoon), sillä sitä ei ollut tarkoitus käydä läpi kokouksessa.
  - Yliopistokollegion jäsenillä oli mahdollisuus jo ennen kokousta kertoa näkemyksiään tasakolmikantaan siirtymisestä e-lomakekyselyssä osoitteessa <https://elomake.helsinki.fi/lomakkeet/114456/lomake.html>
- Kyselyyn vastaaminen oli vapaaehtoista. Vastauksia pyydettiin viimeistään ma 15.11.2021, jotta kerätty aineisto ehdittiin jakaa yliopistokollegion jäsenille ennen kokousta. Aineisto liitetään tämän kokouksen pöytäkirjaan ja se muodostaa osan kuulemisen aineistosta, jonka yliopistokollegio toimittaa hallitukselle. Vastaukset jaettiin ja liitetään pöytäkirjaan siten, että niistä ilmenee vastaajan nimi ja ryhmä.
- Kokouksessa asiasta keskusteltiin tausta-aineiston ja kyselyvastausten perusteella. Keskustelussa esitetyt näkökohdat kirjattiin olennaisilta osin ylös ja liitettiin pöytäkirjaan. Puheenjohtaja totesi lopuksi keskustelun yhteenvedona, että kyselyvastausten ja kokouksessa käytettyjen puheenvuorojen perusteella kollegion enemmistö on tasakolmikannan kannalla.
  - Hallitukselle toimitetaan kuulemisen aineistona e-lomakekyselyn vastaukset ja kokouksessa käydyn keskustelun kirjaukset sekä yhteenvedo.

LIITE 1, 7 §: Vertailu yliopistojen johtosäännöistä, muistio (hallituksen kokousten 22.9.2021 ja 27.10.2021 liitteenä)

LIITE 2, 7 §: Tasakolmikanta-aineisto, käsitelty suuren konsistorin kokouksessa 27.10.2021

LIITE 3, 7 §: Keskustelumuistio yliopistokollegion keskustelusta tiedoksi hallitukselle.

-----

11 § Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 17.03.

Pöytäkirjanotteen oikeaksi todistaa Juha Hurme.

Yliopistokollegion kokous 17.11.2021, 7 § Yliopistokollegion kuuleminen tasakolmikantaan siirtymisestä yliopistokollegion kokoonpanossa

Kokouksessa asiasta keskusteltiin tausta-aineiston ja kyselyvastausten perusteella. Keskustelussa esitetyt näkökohdat ja yhteenveto kirjattiin ylös ja liitetään pöytäkirjaan.

Hallitukselle toimitetaan kuulemisen aineistona e-lomakekyselyn vastaukset ja kokouksessa käydyt keskustelun kirjaukset sekä yhteenveto.

Keskustelun kirjaukset

Juuso Lumilahti (opiskelija)

Kannattaa tasakolmikantaa, se olisi oikea viesti yliopistoyhteisölle ja kannustaisi yhteisöä jatkamaan toimivaa yhteistyötä haastavina aikoina, jolloin erilaisten ryhmien yhteistyölle on korostunut tarve. Varsinaisilta vaikutuksiltaan se on helposti toteutettavissa.

Heikki Patomäki (professori)

Asialla ei ole merkitystä, koska kollegiolla ei ole valtaa päättää muusta kuin hallituksesta ja kanslerista. Periaatteellisesti uudistus on huono, se tarkoittaa professorien aseman huonontamista ilman, että muiden asema paranee. Tasakolmikannan nimissä huononetaan ja heikennetään professorien asemaa, mistä syystä en kannata. Professorien aseman huononeminen symboloi yleistä trendiä, jossa professorit ovat suorittavan työn tekijöitä, uusmanagerialistisesti johtajina toimii lehtoreita ja maistereita. Oppineisuutta ei enää arvosteta. Jos kollegion paikkamäärää voitaisiin lisätä, tasakolmikannassa ei olisi ongelmaa. Yliopistokäänne on ehdottanut yliopistolakiin muutosta, jolla kollegiossa voisi olla enintään 100 jäsentä.

Maarit Hölttä (keskiryhmä)

Keskiryhmä on henkilömäärältään ja työmäärältään suuri, se edustaa korkeatasoista osaamista ja monet sen jäsenet olisivat päteviä professoriksi. Nämä henkilöt eivät ole vähemmän päteviä osallistumaan yliopistodemokratiaan. Asia ei ole yhdentekevä. Kollegio on yliopiston arvoista keskusteleva elin; jos kollegio ei ole valmis tasoittamaan hierarkiaa, ei kukaan muukaan ole.

Olli Norros (professori)

Suhtaudun myönteisesti opiskelijaedustukseen hallintoelimissä, mutta kollegion tasakolmikantaan suhtaudun kielteisesti monestakin syystä. Ensinnäkin ajatus tasoittamisesta ei toimi. Yliopistossa on erisuuruiset määrät eri ryhmiä, ja se on toiminnan kannalta välttämätöntä. Yliopistossa eri rooleihin liittyy ajatus, että mitä oppineempi henkilö on, sitä suuremmat vaikutusmahdollisuudet hän saa. Opiskelijoiden vaikutusmahdollisuudet ovat jo nyt suuret ja heillä on suurempi mahdollisuus muodostaa yhteinen kanta käsiteltävistä asioista, joten he ovat monessa asiassa vaa'ankehiässä. Jos toimielimen kokoonpanoa muutetaan sellaiseksi, ettei sillä ole merkittävän ryhmän luottamusta, sillä on vaikutusta siihen, mitä tehtäviä toimielimelle annetaan. Helsingin yliopisto on Suomen johtava yliopisto ja suunnannäyttävä, joten pikemmin muut voisivat ottaa HY:stä mallia kuin HY muista.

Sampsa Granström (opiskelija)

Kollegion asiantuntemus heikentyisi vain joidenkin silmissä, ei yleisessä mielipiteessä. Kannatan ehdottomasti tasakolmikantaa, sen symbolinen merkitys on suuri, kun kollegio on tärkein keskusteleva elin ja sen on tarkoitus toimia myös kosketuspintana eri ryhmien välillä. Professorijäsenten määrän

vähentäminen ei voi heikentää professorien ääntä, jos se ei kerran paranna muiden asemaa. Helsingin yliopisto on suurin julkishallinnollinen yliopisto ja siihen nähden muutosvastarinnan määrä on jännittävä.

Taavi Heikkilä (opiskelija)

Tarkoituksena lienee edistää demokraattisia rakenteita; yliopistossa on rakenteita, jotka eivät edistä yliopistodemokratiaa. Kampusten edustavuus on tärkeää, mutta edustavuus on kuitenkin eri asia kuin tasakolmikanta. Edustuksellisuuteen kolmikantamallin sisällä samoin kuin kollegion koon kasvattamismahdollisuuksiin on kiinnitettävä huomiota, mutta eri ryhmien erisuuruinen edustus kollegiossa ei ole oikeudenmukaista. Opiskelijoita on monta kertaa enemmän kuin professorikuntaa, keskiryhmää kertaluokka enemmän kuin professoreita. Myös keskiryhmän edustus on tärkeää. Mikään ryhmä ei ole sinänsä mitään muuta ryhmää vastaan. Siihen, että kaikki ryhmät yhdessä voivat kehittää demokratiaa edistäviä rakenteita, tarvitaan myös symbolisia tekoja ja kaikkien ryhmien solidaarisuutta.

Juha Raitio (professori)

Olen ollut 17 vuotta professorina. Kannatan opiskelijoiden ja keskiryhmän ideaa tasakolmikannasta. Minusta muiden yliopistojen tasakolmikanta on vahva argumentti, ja ymmärrän opiskelijoiden idean yliopistodemokratiasta. Olen osakunnan inspektorina toimiessani oppinut arvostamaan opiskelijoiden toimintaa kollegiossa enemmän kuin oman ryhmäni toimintaa. Professorikunnasta vaaditaan demokratiaa, mutta sitten kun sitä esitetään, se ei kelpaakaan, koska keskustakampuksen tiedekunnat häviäisivät. Tasakolmikanta-asiansa se, joka voittaa, on yliopistodemokratia.

Irma Reijonen (keskiryhmä)

Olin vanhassa konsistorissa jäsenenä ja opin siellä sen, että argumentti ratkaisee yliopiston keskustelussa. Asema ja tausta ei saisi olla ratkaiseva tekijä vaan se, miten hyvin pystyy argumentoimaan ja viemään asiaa kohti ratkaisua. Se keskustelukulttuuri ei ole kovin vahva kollegiossa. Hallintouudistuksen jälkeen keskustelu onnistui hyvin ja se voi onnistua edelleen. Kannatan tästä syystä tasakolmikantaa. Näin suuressa yliopistossa voisi olla suurempi kollegio, mutta se edellyttää lainmuutosta. Edustan keskiryhmää ja erillislaitoksia; kollegio on ainoa elin, jossa erillislaitosten ääni pääsee kuuluviin. Opiskelijoiden kommentteissa kyselyssä jatko-opiskelijoiden edustus oli tärkeä näkökohta.

Jaakko Kangasjärvi (professori)

Olen ainoa bio- ja ympäristötieteellisen tiedekunnan professori kollegiossa, mutta en tietenkään edusta koko tiedekunnan näkemyksiä. Kollegio on keskusteluelin, jossa kaikkien näkökantojen pitää tulla esille. Siinä mielessä ajatus 99-jäsenisestä, tasakolmikantaisesta kollegiosta on hyvä. Kun tämä ei ole toistaiseksi mahdollista, kannatan nykyistä kolmikantaa.

Patrik Scheinin (professori)

Minulla on pitkä yliopistoura. Opiskelijat ovat puhuneet asiaa. Jos emme kuuntelisi opiskelijoita, asiat olisivat huomattavasti huonommalla tolalla. Jos tämä on hyvä yliopisto, täällä kuunnellaan ideoita eikä esittäjästä ole niin väliä. Yliopistouudistusten tuoksinassa on tehty valuvirheitä, mutta on selvä, että keskiryhmä on suuresti aliedustettu. Siellä on todella päteviä, he ovat tiedekunnassamme johtaneet yksiköitä hyvin. Professorien painoarvo tasakolmikannassakin olisi kymmenkertainen suhteessa keskiryhmään ja 50-kertainen suhteessa opiskelijoihin. Enemmän moninaisuutta, enemmän ajatuksia, valitaan niistä yhdessä parhaat.

Riikka Kuusisto (keskiryhmä)

Jos kyse olisi oppineisuuden tason tai tieteen sisällön arvioinnista, silloin ylimmälle edenneet ansaitsevat päätösvallan. Kollegion tehtävänä on hallituksen ulkopuolisten jäsenten ja kanslerin valinta, ja näissä tehtävissä ryhmällä on yhtäläinen asiantuntemus ja oikeus osallistua itseään koskeviin päätöksiin. Painoarvomme ja arvovaltamme eivät laske, jos päätöksiämme on tekemässä muutama professoriryhmän jäsen vähemmän.

Jonna Rättyä (opiskelija)

Kannatan vahvasti tasakolmikantaan siirtymistä. Jos aidosti haluamme olla sivistystä vaaliva huippuyliopisto, yliopistodemokratia on osa sivistystä, jota meidän tulee vaalia. Pieni askel hallinnolle, suuri askel yliopistodemokratialle.

Risto Renkonen (professori)

Pienet numerot, suuri periaatteellinen asia. Viisasta puhetta Raitiolta ja Scheininiltä.

Taina Ruuskanen (keskiryhmä)

Matemaattis-luonnontieteellisen tiedekunnan keskiryhmä kannattaa tasakolmikantaa. Keskiryhmä edustaa suurinta osaa yliopiston henkilökunnasta, mukaan lukien koulutusohjelmien ja tutkimusryhmien johtajat. Matemaattis-luonnontieteellisessä tiedekunnassa on noin 1100 työntekijää, joista n. 90 on professoreita. Keskiryhmän yhden paikan lisäys tulisi joko yliopistopalvelujen yhteisille palveluille tai matemaattis-luonnontieteellisen keskiryhmään. Kummassakin on suunnilleen sama henkilömäärä, kumpi hyvänsä lisäys olisi kohti tasaisempaa edustuksellisuutta.

Jussi Pakkasvirta (professori)

Olen ollut 35 vuotta yliopistolla. Tässä ei ole kyse keskiryhmän tai opiskelijoiden tietojen, taitojen tai sivistyksen väheksymisestä. Maailman huippuyliopistoissa ei ole tasakolmikantaa. Paras olisi 100-jäseninen kollegio, jossa olisi tasakolmikanta, mutta tässä kohdassa olen traditionalisti. Opiskelijat tuntuvat äänestävän blokkina. Olisi hyvä, että kaikki äänestäisivät oman mielensä mukaan.

Terttu Parkkari (keskiryhmä)

Kannatan tasakolmikantaa, se olisi pieni ele demokratian lisäämiseen yliopistossa. Keskiryhmää on yliopistossa todella paljon, mutta edustuksemme on pieni. Ei pidä väheksyä keskiryhmän asiantuntemusta ja osaamista, siihen kuuluvat apulaisprofessorit, moni johtaja ja varadekaani.

Aleksi Tujunen (opiskelija)

Edustuksellisessa demokratiassa mistään ryhmästä ei koskaan voida saada täyttä edustusta. Tasakolmikanta välittäisi yhtäläisen arvostuksen, sillä olisi valtava symbolinen merkitys.

Ilkka Kilpeläinen (professori)

Olen professori Kumpulasta ja tuen ilman muuta tasakolmikantaa. Kollegio ei päätä monista asioista, mutta päättää yliopiston näkyvyydestä ja hallintoelimestä. Tohtoriopiskelijat ovat Kumpulassa iso henkilöstöryhmä. Jos mennään tasakolmikantaan, on mietittävä, miten taataan heidän edustuksensa.

Tomi Mäkelä (keskiryhmä)

Edustan keskiryhmää ja erillislaitoksia. Kollegiossa käydään vain vähän keskustelua tutkimusyliopistosta, mutta on vahvasti ankkuroiduttu ryhmiin, kiintiöihin ym. Väitöskirjantekijöitä on yhä enemmän, miksi he eivät ole edustettuina opiskelijaryhmässä.

Arttu Lahtiharju (opiskelija)

Kannatan tasakolmikantaan siirtymistä, kiitos erityisesti Raitio, Scheinin ja Renkonen. Asia olisi symbolisesti merkittävä. On erikoista argumentoida, että opiskelijoiden äänestäminen blokkina olisi tasakolmikantaa vastaan. Asialla ei ole vaikutusta yksinomaan opiskelijoihin.

Keskustelun yhteenveto

Keskustelun perusteella kollegion enemmistö kannattaa tasakolmikantaan siirtymistä. Puheenjohtaja totesi, että enemmistön kannan mukaan hallituksen tulisi harkita kollegion siirtymistä tasakolmikantaan. Myös puheenjohtaja totesi kannattavansa tasakolmikantaa. Opiskelijat tulevat ensimmäisestä päivästä lähtien osaksi tiedeyhteisöä, mikä tuo vallan ja vastuun. Myös sattumalla on merkitystä siinä, kuka pääsee etenemään professoriksi.